

Projectplan

Vergroening Holland Park

Team Infra

augustus 2021

1 Inleiding

De openbare ruimte in Holland Park is sinds kort in beheer van de gemeente. Dat biedt mogelijkheden om te kijken naar details in de inrichting. Eén van die details betreft de groenvoorziening. De appartementencomplexen in Holland Park hebben schitterend aangelegde binnentuinen, die beheerd worden door of in opdracht van de eigenaren. In de openbare ruimte is het aanbod groen een stuk schaarser, terwijl nog lang niet alle beschikbare ruimte wordt benut. Het vergroenen van deze ruimte biedt veel verschillende voordelen en de gemeente pakt daarom graag samen met bewoners de handschoen op. Dit projectplan beschrijft de stappen die daarbij gezet moeten worden.

1.1 Nut en noodzaak

Een groene openbare ruimte zorgt niet alleen voor een mooie uitstraling van een gebied, maar dient talloze andere doelen. Zo kan groen worden ingezet om hittestress tegen te gaan. In gebieden met veel steen en weinig groen kan de temperatuur op warme en zonnige dagen flink oplopen. Stenen houden warmte namelijk erg goed vast, terwijl groen juist voor verkoeling kan zorgen. Het verschil in gevoelstemperatuur tussen een versteende en een groene omgeving kan oplopen tot 12 graden. Dankzij de opwarming van het klimaat zal hittestress in de komende decennia nog verder toenemen. Hitte vormt een gevaar voor de volksgezondheid, met name voor oudere bewoners. Het is daarom van belang om hittestress zoveel mogelijk tegen te gaan. Eén manier om dat te bereiken is het minimaliseren van het versteende oppervlak en het maximaliseren van het groenoppervlak. Daarmee wordt ook gehoor gegeven aan de motie 'Hittestress' die de gemeenteraad hierover aannam op 27 mei 2021.

Ook wateroverlast is een gevolg van klimaatverandering dat met vergroening kan worden tegengegaan. Door het veranderende klimaat krijgen we in de toekomst te maken met extremer weer: meer en langere periodes van droogte en tegelijkertijd vaker extreme neerslag. Het hemelwaterriool is niet berekend op extreme neerslag, waardoor straten en kelders blank kunnen komen te staan. Het is dus zaak om regenwater vertraagd af te voeren, door het te laten infiltreren in de bodem. Groenvoorzieningen maken dit mogelijk, terwijl neerslag op verharding afstroomt naar de straatkolken.

Een derde voordeel van groenvoorzieningen is de positieve invloed op de biodiversiteit. Bomen, planten en bloemen trekken wormen, insecten en vogels aan: diersoorten die het in stedelijk gebied erg moeilijk hebben. Ook komen groenvoorzieningen de luchtkwaliteit ten goede, vanwege de zuiverende werking van planten en bomen. Groenvoorzieningen die door bewoners zelf worden beheerd kunnen er bovendien voor zorgen dat de binding van bewoners met de openbare ruimte wordt versterkt. Bij gezamenlijk beheer wordt de sociale cohesie tussen burens versterkt. Verschillende bewoners hebben reeds bij de gemeente aangegeven dat ze interesse hebben in het beheren van groenvoorzieningen in de wijk.

1.2 Doel

Om bovenstaande redenen is het van belang om de hoeveelheid verharding te beperken tot het minimale, ten faveure van groenvoorzieningen. In Holland Park ligt momenteel meer verharding dan noodzakelijk voor het afwikkelen van verkeersstromen en de toegankelijkheid van de woningen. In dit project wordt gefocust op vergroening op vier manieren.

1. Aanleggen gevelbeplanting

Gevelbeplanting bestaat uit groenvakken die langs de gevel worden aangelegd, door de eerste rijen stoeptegels te verwijderen. Gevelbeplanting wordt op steeds meer plekken in Diemen toegepast, vaak op initiatief van de bewoners. Bij de aanleg van gevelbeplanting is de gemeente verantwoordelijk voor het verwijderen van de stenen en het aanbrengen van tuinaarde. Het is gebruikelijk dat de bewoners vervolgens zelf planten aanbrengen en verantwoordelijk worden voor het beheer van de beplanting. Hiervoor tekenen zij een contract met de gemeente. Op de plekken in Holland Park waar de bewoners hier geen interesse in hebben, kan de gemeente de beplanting aanbrengen en beheren. Op andere plekken in Diemen is een diepte van 40 centimeter de standaard. In Holland Park is de stoep op veel plekken dermate breed, dat de groenvakken eventueel dieper kunnen worden gemaakt.



2. Aanleggen nieuwe plant- en boomvakken

Ook verder van de gevels af zijn veel plekken onnodig verhard. Dit is met name het geval bij de pleintjes voor de woontorens. Op deze plekken kunnen extra plant- en boomvakken worden aangelegd. Deze verschillen van gevelbeplanting doordat ze traditiegetrouw geheel worden aangelegd en beheerd door de gemeente. Als bewoners of ondernemers echter een groenvak willen verzorgen, dan is dat ook mogelijk. Er wordt dan een soortgelijk contract getekend als bij gevelbeplanting.



3. Vergroten bestaande plant- en boomvakken

Op veel plekken waar wél al plant- en boomvakken zijn gerealiseerd, worden deze omsloten door niet-functionele verharding. Hier bestaat de mogelijkheid om de bestaande vakken uit te breiden. Bijkomend voordeel is dat de huidige beplanting meer ruimte krijgt en daardoor beter kan groeien. Ook bij deze groenvakken is beheer door bewoners of ondernemers mogelijk.



4. Plaatsen hagen aan randen gazons

Op een aantal plekken in Holland Park zijn gazons aangelegd zonder enige vorm van beplanting. Hierdoor ontbreekt beschutting voor vogels en andere kleine dieren. Door het plaatsen van hagen aan de randen van gazons, voorzien we in de behoefte van deze dieren. Bovendien ontstaat er op deze manier een natuurlijke afscheiding tussen gazons en bijvoorbeeld parkeerplaatsen. De gemeente houdt de hagen in eigen beheer.



2 Aanpak

De gemeente verkent de mogelijkheden en stelt de kaders voor de vergroening voor Holland Park, maar in de uitwerking worden bewoners nadrukkelijk betrokken. Zij zijn immers de uiteindelijke gebruikers van de openbare ruimte, dus het is van belang dat er onder bewoners draagvlak is voor de vergroening. Dat draagvlak kan alleen ontstaan door duidelijk te communiceren, bewoners een stem te geven bij de uitwerking van de plannen én geïnteresseerde bewoners de mogelijkheid bieden om zelf een groenvoorziening te beheren. Dit hoofdstuk schetst een globaal stappenplan van de aanpak.

2.1 Verkennen mogelijkheden

De eerste stap in het proces is het verkennen van de mogelijkheden voor vergroening in het gebied. De gemeente kijkt hiervoor eerst op welke plekken de verharding moet worden gehandhaafd. Straten en trottoirs moeten bijvoorbeeld breed genoeg blijven om de verkeersstromen te kunnen afwikkelen en deuren, poorten, parkeerplekken en -garages moeten goed toegankelijk blijven. Ook bij opstelplaatsen voor de brandweer moet de verharding worden gehandhaafd. Op de overige plekken is vergroening echter wel mogelijk. Deze inventarisatie heeft inmiddels plaatsgevonden en het resultaat is een tekening van het maximaal te realiseren oppervlak aan groenvoorzieningen. De tekening is te vinden in Bijlage 1.1.

Aan de hand van de tekening is alvast een inschatting gemaakt van de kosten voor de aanleg en het onderhoud van het beoogde oppervlak aan groenvoorzieningen. Bij deze inschatting is uitgegaan van het duurste scenario: daarvan is sprake als geen van de bewoners geïnteresseerd is om zelf groenvoorzieningen aan te leggen en te onderhouden en al het groen dus in gemeentelijk beheer komt. Hoofdstuk 5 van dit projectplan gaat verder in op deze inschatting en de middelen waarmee het bekostigd kan worden.

Ook al is dit duurste scenario financieel haalbaar, het streven is om het beheer van groenvoorzieningen door bewoners zoveel mogelijk te faciliteren. Gemeentelijk beheer gebeurt alleen op plekken waar animo voor beheer door bewoners ontbreekt of beheer door bewoners niet wenselijk is. Deze aanpak is geen verkapte bezuiniging, maar om andere redenen wenselijk: bewoners hebben immers zelf aangegeven te willen helpen en op andere plekken in Diemen blijkt dit een positieve invloed te hebben op de binding van bewoners met de buurt.

Bij de doorrekening van het duurste scenario is uitgegaan van een tamelijk sobere invulling van de groenvoorzieningen: veelal heesters, geen vaste planten op A-kwaliteit. Enerzijds maakt dat het voor de bewoners aantrekkelijker om de groenvoorzieningen zelf te gaan beheren en daarbij op te fleuren; anderzijds zorgt deze sobere invulling ervoor dat de kosten en personeelsinzet van de gemeente binnen de perken blijven. De bewoners kunnen binnen deze kaders wel hun voorkeur uitspreken voor het type heesters dat de gemeente plaatst.

2.2 Benaderen bewoners

Nadat dit projectplan is vastgesteld, kunnen de bewoners worden benaderd. In een enquête peilt de gemeente hoeveel animo er is voor beheer van groenvoorzieningen door bewoners en welke ideeën en voorkeuren bewoners hebben bij de invulling van de groenvoorzieningen die de gemeente gaat beheren. Er wordt gestart met de bewoners van de oudste blokken 1, 2 en 3. De ervaringen van deze eerste participatieronde kunnen worden gebruikt bij het benaderen van de bewoners van de overige blokken in de toekomst.

2.3 Aanleggen groenvoorzieningen

De resultaten van de enquête worden gebruikt om vast te leggen op welke plekken groenvoorzieningen worden aangelegd, wie die gaat beheren en (bij gemeentelijk beheer) welke planten en bomen erin komen. De gemeente maakt een voorlopig ontwerp (VO), dat zal worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Vervolgens wordt het VO ter inzage gelegd zodat bewoners kunnen reageren. De reacties worden verwerkt in het definitief ontwerp (DO). Nadat het DO is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders, besteedt de gemeente het werk aan en kan de aanleg beginnen. In de tussentijd worden contracten afgesloten met bewoners en/of ondernemers die een groenvak zelf gaan beheren. De gevelbeplantingcontracten die elders in Diemen al worden hierbij toegepast als blauwdruk.

3 Nevendoelen

Het feit dat er een enquête wordt verstuurd naar de bewoners in Holland Park, biedt de mogelijkheid om bewoners tegelijkertijd een aantal vragen te stellen over andere onderwerpen dan vergroening.

3.1 Afvalinzameling

De te versturen enquête biedt een mooie kans om bij de bewoners de belangstelling te peilen voor het apart inzamelen van hun groente-, fruit-, en tuinafval (gft). Bij voldoende belangstelling kan op een centrale plek in de wijk een afgesloten container worden geplaatst die door gemotiveerde bewoners met een pasje is te openen.

3.2 Community building

Via community building wordt gewerkt aan het versterken van de sociale samenhang in de wijken, zoals beschreven in de integrale beleidsnota sociaal domein. Hierbij wordt gewerkt vanuit gelijkwaardigheid met de inwoners zelf. Doel is om te zorgen voor verbinding van bewoners onderling; zowel binnen de wijk zelf als met inwoners uit andere wijken.

Vanuit het coalitieakkoord is er speciale aandacht gevraagd voor het betrekken van bewoners van Holland Park bij de Diemense samenleving. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om inwoners van Holland Park te verbinden aan de huidige locaties van Stichting Welzijn Diemen, indien daar behoefte aan is. Om ontmoeting en verbinding te stimuleren en eenzaamheid tegen te gaan worden er groene ontmoetingsplaatsen in de openbare ruimte gefaciliteerd. De gemeente stimuleert het zelfbeheer van openbare ruimte door bewoners. Door een groene en gezonde leefomgeving te faciliteren wordt het dorps karakter benadrukt.

4 Organisatie

Portefeuillehouder: Matthijs Sikkes-van den Berg

Ambtelijk opdrachtgever/Budgethouder: Martin Cornelissen

Projectteam:

- Willem Eijk (projectleider civiele techniek nieuwe aanleg)
- Hugo Noordman (projectleider vergroening)
- Jeannette Kuilman (project- en participatiemedewerker en afvalbeleid)
- Frank van Leeuwen (groenbeleid)
- Bas van Mil (groenbeheer)
- Marijke Bruinsma (stedenbouw/landschap)
- Colla Scavenius (sociaal beleid)

Externe expertise: Frank de Volder (landschapsarchitect)

5 Financiën

Er is een budgetraming opgesteld van de aanlegkosten van de groenvoorzieningen die in de eerste tekening zijn opgenomen. Bij de raming is uitgegaan van een scenario waarin geen enkele bewoner een bijdrage wil leveren aan de aanleg van de groenvoorzieningen. De raming schetst dus het duurste scenario en geeft dus aan wat de aanleg de gemeente maximaal kost. Dit bedrag komt uit op € 98.000.-. De budgetraming is opgenomen als bijlage 1.2. De financiering voor de aanleg wordt aangevraagd in de derde kwartaalbrief.

De kosten voor beheer en onderhoud kunnen worden gedekt vanuit de bestaande budgetten, ook als geen enkele bewoner hier een bijdrage aan levert. Voor de aanleg van de wijk Holland Park was de openbare ruimte ook al in het beheer van de gemeente Diemen. Met de realisatie van Holland Park is het te onderhouden areaal niet toegenomen. Er zijn

slechts beperkte verschuivingen tussen de diverse beheercomponenten (verharding, groen etc.). Die verschuivingen hebben nauwelijks invloed op de financiën.

6 Planning

De globale planning van het project ziet er als volgt uit:

Mei - augustus 2021: Verkennen mogelijkheden en vaststellen projectplan (afgerond)

September 2021: Benaderen bewoners blokken 1, 2 en 3

Oktober 2021: Verwerken reacties bewoners in voorlopig ontwerp

November 2021: Vaststellen en ter inzage leggen voorlopig ontwerp

December 2021: Verwerken reacties bewoners in definitief ontwerp

Januari 2021: Vaststellen definitief ontwerp en aanbesteding

2022: Start uitvoer blokken 1, 2 en 3; benaderen volgende blokken, bovenstaande cyclus wordt daarbij herhaald

Bijlage 1.1 – Plankaart met vergroeningsmogelijkheden



Bijlage 1.2 – Budgetraming vergroening

VERGROENING HOLLAND PARK

Datum: 6 juli 2021

Status: Concept

Hagen	9 st/m2	136 m2
Heesters	5 st/m2	764 m2
Vaste planten	11 st/m2	95 m2

	OMSCHRIJVING	EENHEID	HOEVEEL- HEID	EENHEIDS- PRIJS	TOTAAL
1	Voorbereidende en opruimingswerkzaamheden				
10	Verkeersmaatregelen				
100010	Toepassen verkeersmaatregelen	EUR	1.000.00	1.00	€ 1.000.00
11	KLIC				
110010	KLIC-melding	EUR	250.00	1.00	€ 250.00
12	Opruimwerkzaamheden				
120010	Opbreken en afvoeren verharding	m2	995.00	5.00	€ 4.975.00
2	Groenvoorzieningen				
21	Grondbewerkingen				
210010	Spitten/ frezen en egaliseren plantvakken	m2	995.00	0.20	€ 199.00
22	Bemesten				
220010	Uitwisselen grond voor compost	m3	9.50	27.50	€ 261.25
23	Beplantingswerkzaamheden				
<u>231</u>	<u>Hagen</u>				
231010	Leveren haagplantsoen	st	1.224.00	2.00	€ 2.448.00
231020	Planten haagplantsoen	st	1.224.00	1.25	€ 1.530.00
231030	Knippen van hagen bij oplevering	m2	136.00	0.35	€ 47.60
<u>232</u>	<u>Heesters</u>				
232010	Leveren heesters	st	3.820.00	5.00	€ 19.100.00
232020	Planten heesters	st	3.820.00	1.50	€ 5.730.00
<u>233</u>	<u>Vaste planten</u>				
233010	Leveren van vaste planten	st	1.045.00	1.00	€ 1.045.00
233020	Planten van vaste planten	st	1.045.00	2.00	€ 2.090.00
<u>234</u>	<u>Bomen</u>				
234010	Leveren bomen	st	16.00	500.00	€ 8.000.00
234020	Planten bomen	st	16.00	1.250.00	€ 20.000.00
234030	Snoeien bomen bij oplevering	st	16.00	40.00	€ 640.00

24	Onderhoud (binnen onderhoudstermijn)				
240010	Onkruidvrij maken beplantingsvakken	m2	995.00	2.50	€ 2.487.50
240020	Snoeien beplantingsvakken	m2	995.00	0.50	€ 497.50
240030	Inboeten haagplantsoen	st	130.00	4.10	€ 533.00
240040	Inboeten heesters	st	390.00	7.00	€ 2.730.00
240050	Inboeten vaste planten	st	110.00	3.50	€ 385.00
240060	Watergeven beplanting	keer	6.00	350.00	€ 2.100.00
240070	Inboeten bomen	st	2.00	1.790.00	€ 3.580.00
	SUBTOTAAL				€ 79.628.85
	Uitvoeringskosten	EUR	4%	79.628.85	€ 3.185.15
	Algemene kosten	EUR	6%	79.628.85	€ 4.777.73
	Winst en Risico	EUR	3%	79.628.85	€ 2.388.87
	Onvoorzien	EUR	10%	79.628.85	€ 7.962.89
	<i>Afronding</i>				€ 56.51
	TOTAAL				€ 98.000.00